

FM: Vidējais patēriņa cenu līmenis janvārī saglabājās nemainīgs

Publicēts: 12.02.2018.

Kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati par patēriņa cenu izmaiņām 2018. gada janvārī, patēriņa cenas, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, ir kāpušas par 2,0%, kas ir būtiski zemāk nekā vidējā inflācija pērnajā gadā kopumā, kad cenas gada laikā vidēji palielinājās par 2,9%. Zīmīgi, ka atšķirību no iepriekšējā gada tendencēm, kad patēriņa cenu pieaugumu noteica galvenokārt pārtikas cenu kāpums, šī gada janvārī cenu izmaiņu struktūra ir sabalansētāka starp pārtikas, energoresursu un atsevišķām biznesa (komerciālo) pakalpojumu cenām.

Pārtikas cenas gada laikā palielinājās par 2,2% saistībā ar gaļas, piena un eļļas izstrādājumu, it īpaši sviesta cenu kāpumu, attiecīgi par 3,7%, 9% un 10,9%. Savukārt, dārzeņu un cukura cenas samazinājās par attiecīgi 7% un 33,5%. Jāatzīmē, ka gaļas, piena un eļļas izstrādājumu cenu pieaugumus šā gada sākumā ir pērnā gada augstā cenu pieauguma atskaņas. Ņemot vērā pārtikas piedāvājuma un pieprasījuma dinamiku, it īpaši augstāk minētajiem pārtikas produktiem, pārtikas cenas būtiski palielinājās pagājušajā gadā. Sasniegtās augstās bāzes dēļ pērnā gada beigās, arī šogad janvārī un visticamāk arī turpmākajos mēnešos gaļas, piena un eļļas izstrādājumu cenas gada izteiksmē turpinās palielināties. Taču jāatzīmē, ka pārtikas produktu cenu spiediens uz vidējo inflāciju līdz šī gada vidum mazināsies.

Noderīga ziņa? Padalies!

Arī šogad pārtikas cenu izmaiņas noteic tendences pasaules tirgos un, spriežot pēc ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas datiem par neapstrādās pārtikas cenām pasaulē, pārtikas cenu indekss šā gada janvārī nokrita par 2,9%, samazinoties galvenokārt cukura, piena un eļļas izstrādājumu cenai. Ar laikā nobīdi līdzīgu tendenci varēs novērot arī Latvijā. Pārtikas cenu stabilizāciju atspoguļo tas, ka, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, pārtikas cenas kopumā samazinājās par 0,2%, samazinoties galvenokārt eļļas izstrādājumu un dārzeņu cenai. Dārzeņu cenu samazinājumu gan gada, gan mēneša griezumā tajā skaitā noteica arī PVN samazinājums Latvijai raksturīgiem dārzeņiem līdz 5%.

Turpina palielināties arī ar energoresursiem saistīto preču un pakalpojumu cenas. Tā, saistībā ar augstākām naftas cenām pasaules tirgos un ar palielināto akcīzes nodokļa likmi degvielai, sākot no šā gada sākuma, degvielas cenas, salīdzinot ar 2017. gada attiecīgo mēnesi, palielinājās par 4,3%. Savukārt, salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi degvielas cenas palielinājās par 3,7%. Ņemot vērā, ka jēlnaftas Brent markas cena februāra pirmajā pusē ir noslidējusi līdz aptuveni 63 ASV dolāriem par barelu no 69 ASV dolāriem vidēji janvārī, sagaidāms, ka degvielas cenas Latvijā šā gada februārī būs nedaudz zemākas nekā janvārī.

Janvārī kļūva dārgāka arī gāze un siltumenerģija. Gāzes un siltumenerģijas tarifu cenu noteikšanas mehānisms māsaimniecībām ir atšķirīgs nekā degvielas cenām, līdz ar to energoresursu cenu izmaiņu ietekme pasaules tirgū uz gāzes un apkures cenām Latvijā parādās ar nelielu novēlošanos. Gāzes tarifi tiek noteikti divas reizes gadā (janvārī un jūlijā) un ir atkarīgi no energoresursu cenām iepriekšējos deviņos mēnešos. Jaunie tarifi, kas stājas spēkā šā gada janvārī, paredz, ka gāzes cenas ir par 1,2% augstākas salīdzinājumā ar pērnā gadā janvārī un par 1,1% zemākas nekā decembrī. Siltumenerģijas tarifi ir saistīti ar gāzes cenu, kuru

piemēro rūpnieciskajiem klientiem, un tarifi tiek pārskatīti katru mēnesi. Kopumā siltumenerģijas cena pieauga par 3,4% gada griezumā un bija par 0,1% zemāka, salīdzinot ar decembri. Prognozējams, ka līdzīgi gāzes un siltumenerģijas reģistrētie cenu kāpumi šā gada janvārī gada griezumā turpināsies arī turpmākajos mēnešos.

No citiem pakalpojumiem, kuri palielināja vidējo inflāciju, jāatzīmē veselības aprūpes pakalpojumu cenu kāpums par 4,0%, ko pamatā noteica ambulatoro pakalpojumu cenu izmaiņas. Dārgāki kļuva arī izmitināšanas un restorānu pakalpojumi, kā arī autotransportlīdzekļu apdrošināšanas pakalpojumi. Kopumā, visu pakalpojumu veidi, kuri tiek iekļauti mājāsaimniecības patēriņā grozā, sadārdzinājās vidēji par 3,3%, salīdzinot ar pērnā gada janvāri.

Sagaidāms, ka turpmākajos šā gada mēnešos inflācijas līmenis varētu palielināties. Šā gada martā stāsies spēkā palielinātas akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem. Savukārt, no jūlija mainīsies akcīzes nodokļa likmes arī cigaretēm. Tas, kopā ar darba samaksas kāpumu, kurš atspoguļosies atsevišķu pakalpojumu cenu pieaugumā, veicinās arī vidējo patēriņa cenu palielinājumu. Atbilstoši aktualizētām Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm vidējā inflācija 2018. gadā būs 2,8%.

Vidējais patēriņa cenu līmenis janvārī, salīdzinot ar pērnā gada decembri, saglabājās nemainīgs. Patēriņa cenu dinamiku gada sākumā parasti ietekmē sezonālie faktori, un arī šajā reizē tas nebija izņēmums. Pēc jaunā gada parasti būtisks sezonāls kritums novērojams apģērbu un apavu cenām (-9,5%), kas ir saistīts ar ziemas preču izpārdošanu. Tieši apģērbu un apavu cenu kritumam bija lielākā negatīvā ietekme uz patēriņa cenu izmaiņām mēneša griezumā. Papildus tam nedaudz samazinājās arī pārtikas cenas. Taču, pakalpojumu cenu kāpums par 0,2% neļāva vidējai inflācijai samazināties vairāk.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-videjais-paterina-cenu-limenis-janvari-saglabajas-nemainigs>